RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 71.284/1
van 26 april 2022

over

een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot wijziging van de subsidiebedragen in artikel 1 van het ministerieel besluit van 20 november 2017 houdende de regeling van subsidies aan ondernemingen voor uitgaven ter bevordering van ecologisch en veilig goederenvervoer’

‡LW-CGEWQDJAC-HBCIEUQ‡

Op 30 maart 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot wijziging van de subsidiebedragen in artikel 1 van het ministerieel besluit van 20 november 2017 houdende de regeling van subsidies aan ondernemingen voor uitgaven ter bevordering van ecologisch en veilig goederenvervoer’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 19 april 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 april 2022.

*

‡LW-CGEWQDJAC-HBCIEUQ‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit strekt tot wijziging van artikel 1 van het ministerieel besluit van 20 november 2017 ‘houdende de regeling van subsidies aan ondernemingen voor uitgaven ter bevordering van ecologisch en veilig goederenvervoer’.

In het enig artikel van het ontwerp is voorzien dat de woorden “5000 euro per voertuig” in artikel 1 van het voormeld besluit worden vervangen door de woorden “3000 euro per voertuig voor het jaar 2022 en 1500 euro per voertuig voor het jaar 2023”.

3. Het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 10, vierde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 2017 ‘houdende de regeling van subsidies aan ondernemingen voor uitgaven ter bevordering van ecologisch en veilig goederenvervoer’ waarnaar wordt verwezen in de rubriek “Rechtsgronden” van de aanhef. Die bepaling machtigt de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, om het in het derde lid van artikel 10 van het besluit van 22 september 2017 vermelde maximale subsidiebedrag van 5000 euro per voertuig te verlagen, afhankelijk van de budgettaire ruimte en de beleidsprioriteiten.

Voormelde bepaling vindt op haar beurt rechtsgrond in het eveneens in de aanhef vermelde artikel 37 van het decreet van 16 maart 2012 ‘betreffende het economisch ondersteuningsbeleid’, naar luid waarvan de Vlaamse Regering steun [kan] verlenen aan ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in de *de-minimis*verordening.[1]

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

4. Het ontwerp bevat geen datum van inwerkingtreding. Uit de tekst van het ontwerp blijkt echter dat het ontwerp, naast een regeling inzake een subsidiebedrag “voor het jaar 2023”, ook een regeling “voor het jaar 2022” vaststelt.

Gevraagd of aldus wordt beoogd te voorzien in een retroactieve subsidieverlaging, met ingang van 1 januari 2022, stelde de gemachtigde:

[1] Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op *de-minimis*steun’.

‡LW-CGEWQDJAC-HBCIEUQ‡

> "Het is inderdaad de bedoeling om het aangepaste subsidiebedrag van maximum 3000 euro en maximum 1500 euro toe te passen voor alle subsidieaanvragen ingediend respectievelijk in het kalenderjaar 2022 en in het kalenderjaar 2023."

Uit dit antwoord van de gemachtigde blijkt dat aan de ontworpen wijzigingsbepaling terugwerkende kracht zou moeten worden verleend.

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten kan evenwel slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar worden geacht, namelijk ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

Gevraagd de beoogde terugwerkende kracht toe te lichten rekening houdende met die voorwaarden, verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "De begrotingsopmaak 2022 voorziet als besparingsmaatregel een geleidelijke afbouw van de kredieten voor de subsidies ecologisch en veilig transport (EVT) tot 2024. Voor het jaar 2022 bedraagt de vermindering 12 miljoen euro.
>
> Aangezien de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, overeenkomstig het vierde lid van het artikel 10 van het vermelde Besluit van de Vlaamse Regering, het subsidiebedrag per voertuig kan verlagen afhankelijk van de budgettaire ruimte en de beleidsprioriteiten, is het aangewezen geen onderscheid te maken tussen de subsidieaanvragen die in eenzelfde kalenderjaar 2022 worden ingediend. Voor alle ingediende aanvragen in datzelfde kalenderjaar 2022 zal bijgevolg hetzelfde maximum (3.000 euro) worden toegepast."

De door de stellers van het ontwerp nagestreefde budgettaire doelstellingen volstaan niet om de terugwerkende kracht te verantwoorden. Aangezien het gaat om een regeling die een bestaand maximumbedrag van een subsidie[2] vermindert, doet het verlenen van terugwerkende kracht aan deze bepaling immers afbreuk aan verkregen rechten. Er dient te worden voorzien in een inwerkingtreding voor de toekomst.

[2] Het concrete bedrag van de subsidie hangt af van het reële bedrag van de uitgaven vermeld in artikel 7, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 2017, in functie van de subsidiepercentages vermeld in de bijlage bij het ministerieel besluit van 20 november 2017.

‡LW-CGEWQDJAC-HBCIEUQ‡

Er dient bijgevolg een nieuw artikel 2 te worden ingevoegd in het ontwerp dat de inwerkingtreding van het besluit voor de toekomst regelt en waarvan de datum van inwerkingtreding overeenstemt met de toekomstige datum in 2022 die wordt opgenomen artikel 1 van het ontwerp.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES Marnix VAN DAMME

‡LW-CGEWQDJAC-HBCIEUQ‡